

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/135/2017
Identifikačné číslo spisu:	1111213348
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1111213348.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu W. R., bývajúceho v Z., zastúpeného JUDr. Milanom Ficekom, advokátom so sídlom v Bratislave, Žilinská 14, proti žalovanému Ministerstvu zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, s o sídlom v Bratislave, Hlboká cesta 2, o určenie neplatnosti výpovede, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8 C 61/2011, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. septembra 2016 sp. zn. 6 Co 252/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) v poradí prvým rozsudkom z 8. apríla 2014 č. k. 8 C 61/2011-214 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti výpovede z pracovného pomeru; žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania z a preukázané, že žalobca pracoval u žalovaného pôvodne ako samostatný odborný referent, pričom od 1. júla 2010 bol žalobca na základe dohody o zmene pracovnej zmluvy zaradený do funkcie samostatného odborného referenta na oddelení zahraničnej účtárne. Listom z 24. novembra 2010 Ministerstvo zahraničných vecí SR (ďalej len „ministerstvo“) dalo žalovanému výpoveď z pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce z dôvodu, že minister zahraničných vecí rozhodnutím z 23. novembra 2010 č. 124/2010 rozhodol o organizačnej zmene, podľa ktorej bolo pracovné miesto žalobcu zrušené. Výpoveď bola žalobcovi doručená 24. novembra 2010. Žalobca listom z 21. apríla 2011 oznámil ministerstvu, že výpoveď považuje za neplatnú a trvá na ďalšom zamestnávaní. Súd prvej inštancie, skôr ako by vec samú vyhodnocoval skutkovo a právne na základe vykonaného dokazovania, sa ex offio zaoberal tým, či je žalovaný - Slovenská republika zastúpená ministerstvom v tejto veci pasívne vecne legitimovaným subjektom. Súd prvej inštancie zaujal stanovisko, že žalovanému v spore chýba pasívna vecná legitimácia, keďže zamestnávateľom žalobcu nie je Slovenská republika, ale ministerstvo. Preto je v spore pasívne vecne legitimovaným subjektom ministerstvo a nie Slovenská republika zastúpená týmto ministerstvom. S poukazom na tieto závery súd prvej inštancie žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho

poriadku [účinného do 30. júna 2016, (ďalej len „O.s.p.“)]. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca odvolanie.

2. Krajský súd v Bratislave uznesením z 27. novembra 2014 sp. zn. 6 Co 562/2014 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd poznamenal, že zo spisu vyplýva, že žalobca v žalobe označil žalovaného nasledovne: Slovenská republika Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky, Hlboká cesta 2, 833 36 Bratislava, pričom takéto označenie žalovaného nemožno považovať za správne, keďže z neho nie je zrejmé, kto je vlastne žalovaným. Uviedol, že tu ide o vadu žaloby, ktorú sa súd prvej inštancie mal pokúsiť odstrániť postupom podľa § 43 ods. 1 O.s.p. Súd prvej inštancie mal teda žalobcu vyzvať, aby v stanovenej lehote túto vadu žaloby opravil, teda aby špecifikoval, kto je vo veci žalovaným subjektom a ak by žalobca žalobu v tomto smere neopravil, mal postupovať podľa § 43 ods. 2 prvá veta O.s.p., t. j. mal podanie, ktoré by podľa svojho obsahu mohlo byť žalobou, odmietnuť. Súd prvej inštancie takto nepostupoval a vo veci takmer tri roky konal bez toho, aby si ujasnil, kto má procesné postavenie žalovaného. Odvolací súd konštatoval, že treba prisvedčiť žalobcovi, že v žalobe neoznačil žalovaného tak, že ním je Slovenská republika zastúpená ministerstvom a pokiaľ súd prvej inštancie v záhlaví napadnutého rozsudku označil žalovaného takto, ide o označenie, ktoré nemá oporu v žalobe. Z týchto dôvodov odvolací súd zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. napadnutý rozsudok a podľa ods. 2 tohto ustanovenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uzavrel, že keďže žalobca v odvolaní opravil označenie žalovaného tak, že ním je ministerstvo, bude súd prvej inštancie v ďalšom konaní s týmto subjektom ako so žalovaným. Logicky už teda neprichádza do úvahy postup podľa § 43 ods. 1, 2 O.s.p., pretože žalobca v odvolacom konaní opravil vadu žaloby spočívajúcu v nejasnom označení žalovaného.

3. Okresný súd Bratislava I druhým rozsudkom z 29. septembra 2015 č. k. 8 C 61/2011-249 určil, že výpoveď z pracovného pomeru daná žalovaným žalobcovi 24. novembra 2010 podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, je neplatná. Výslovil, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Súd prvej inštancie uviedol, že od 1. júla 2010 bol žalobca na základe dohody o zmene pracovnej zmluvy zaradený do funkcie samostatného odborného referenta na oddelení zahraničnej účtarne. Listom z 24. novembra 2010 mu ministerstvo dalo výpoveď z pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce z dôvodu, že minister zahraničných vecí rozhodnutím z 23. novembra 2010, č. 124/2010 rozhodol o organizačnej zmene, podľa ktorej bolo pracovné miesto žalobcu zrušené. Poznamenal, že výpoveď bola žalobcovi doručená 24. novembra 2010. Žalobca listom z 21. apríla 2011 žalobca oznámil ministerstvu, že výpoveď považuje za neplatnú a trvá na ďalšom zamestnávaní. Žalobca tvrdil, že predmetná výpoveď je neplatná z dôvodu, že žalovaný nesplnil tzv. ponukovú povinnosť podľa § 63 ods. 2 Zákonníka práce. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že u žalovaného existoval pred organizačnou zmenou Odbor ekonomických informácií a majetku. Na tomto odbore bolo oddelenie zahraničnej účtarne, na ktorom pracoval žalobca. Z čl. 25 rozhodnutia ministra zahraničných vecí SR č. 124/2010 z 23. novembra 2010 o organizačnej zmene vyplýva, že táto bola prijatá v záujme racionalizácie štruktúry na tomto ministerstve. Išlo o rozsiahlu organizačnú zmenu, ktorá sa týkala celého žalovaného, nie iba jeho časti. Touto organizačnou zmenou sa podľa čl. 2 ods. 2 rozhodnutia o organizačnej zmene zrušili aj miesto na odbore ekonomických informácií a majetku (EIMO), 1 miesto samostatného odborného referenta (platová trieda 8) na oddelení zahraničnej účtarne. Na tomto oddelení boli pred organizačnou zmenou zamestnaní 8 zamestnanci, vrátane žalobcu. Po organizačnej zmene mali byť na tomto oddelení po zrušení jedného miesta iba 7 zamestnanci. Preto sa jeden zamestnanec (v organizačnej zmene nebol menovite určený) stal na základe tejto organizačnej zmeny nadbytočným. Súd prvej inštancie na základe uvedeného dôvodu neplatnosti výpovede zaujal stanovisko, že tento dôvod neplatnosti výpovede neobstojí. Pretože žalobcovi bola daná výpoveď 24. novembra 2010, súd prvej inštancie skúmal existenciu voľných (neobsadených) a vhodných pracovných miest u žalovaného k tomuto dňu. V uvedený deň bolo u žalovaného voľné iba jedno miesto - asistentka na sekcii verejnej diplomacie a služby občanom (SVDS), platová trieda 6. Toto pracovné miesto však podľa názoru súdu prvej inštancie nebolo pre žalobcu vhodné vzhľadom na potrebné vzdelanie, prax a platové náležitosti. Toto miesto nebolo pre žalobcu vhodné aj z dôvodu, že ak by ho žalovaný žalobcovi aj keď ako nevhodné, ale voľné, ponúkol, tak by pracovná zmluva bola uzatvorená iba na určitý čas do 1. decembra 2010, pretože týmto dňom sa toto miesto i celá sekcia, súčasťou ktorej bolo toto pracovné miesto, zrušila, v dôsledku čoho by nebola splnená podmienka vhodnosti týkajúca sa dĺžky trvania pracovného pomeru. Iné voľné pracovné miesta existujúce v čase dania výpovede

žalobcovi neboli v konaní preukázané. Ani samotný žalobca súdu v priebehu konania neuviedol konkrétne pracovné miesto, ktoré bolo voľné v deň dania výpovede. Vzhľadom na tieto skutočnosti mal súd prvej inštancie za to, že žalovaný neporušil § 63 ods. 2 Zákonníka práce tým, že v deň dania výpovede žalobcovi neponúkol pre neho vhodné voľné pracovné miesto, pretože takéto pracovné miesto v uvedený deň nemal k dispozícii. Ďalej žalobca namietal, že výpoveď je neplatná z dôvodu, že predmetná organizačná zmena bola účelová a žalobca teda nebol skutočne nadbytočný. Poukazoval na to, že na oddelení, kde pracoval sa po organizačnej zmene nič nezmenilo. Nedošlo tam k zmene pracovnej náplne zamestnancov oddelenia zahraničnej účtárne. Súd prvej inštancie ustálil, že táto námietka žalobcu nie je dôvodná. Žalobca podľa súdu prvej inštancie nepreukázal účelovosť predmetnej organizačnej zmeny a následne tak účelovosť určenia jeho nadbytočnosti. V rámci predmetnej organizačnej zmeny išlo u žalovaného o rozsiahlu organizačnú zmenu, ktorá bola v danom čase jednou z mnohých. Bolo vecou žalovaného, ktorého z 8 zamestnancov oddelenia určí ako nadbytočného s poukazom na organizačnú zmenu. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na to, že nie je ani oprávnený preskúmať výber nadbytočného zamestnanca zo strany žalovaného. Napokon žalobca podaním doručeným súdu prvej inštancie 13. januára 2014 rozšíril námietky neplatnosti výpovede o tvrdenie, že žalovaný predmetnú výpoveď neprerokoval s odborovou organizáciou v zmysle § 74 Zákonníka práce, čo spôsobuje jej neplatnosť. Súd prvej inštancie zaujal stanovisko, že táto námietka žalobcu je dôvodná. Podľa súdu prvej inštancie predmetná výpoveď je neplatná, pretože nebola prerokovaná v súlade s § 74 Zákonníka práce s príslušnou odborovou organizáciou pôsobiace u žalovaného tak, ako to ukladá zákon. Zo záznamu z rozhovoru vedúceho služobného úradu s predsedom ZO SLOVES MZV SR z 27. októbra 2010 vyplýva, že žalovaný prerokoval so zástupcami zamestnancov len prijatie organizačnej zmeny s účinnosťou od 1. decembra 2010, na základe ktorej mali byť ukončené pracovné pomery so zamestnancami žalovaného s predpokladaným prepustením spolu 33 zamestnancov, 25 zamestnancov zo štátnej služby a 8 zamestnancov z verejnej služby. Žalovaný ako zamestnávateľ nepredložil žiaden listinný dôkaz, z obsahu ktorého by bolo zrejmé, že po prijatí organizačnej zmeny 23. novembra 2010 prerokoval so zástupcami zamestnancov výpoveď, na základe ktorej mal byť ukončený pracovný pomer so žalobcom. Podľa názoru súdu prvej inštancie záznam z rozhovoru s predsedom ZO SLOVES MZV SR je nekonkrétny a nie je v ňom ani zmienka, že by sa dotýkal konkrétne žalobcu. Tento záznam je z 27. októbra 2010, teda ešte pred prijatím rozhodnutia o organizačnej zmene, ktorá by zakladala nadbytočnosť žalobcu, pretože k zrušeniu jeho miesta došlo až 23. novembra 2010. Vzhľadom na to súd prvej inštancie uzavrel, že nebola splnená hmotnoprávna podmienka platnosti výpovede podľa § 74 Zákonníka práce, keďže výpoveď nebola riadne prerokovaná s príslušným odborovým orgánom. Konštatoval, že absencia riadneho prerokovania predmetnej výpovede príslušnými zástupcami zamestnancov pôsobiacimi u žalovaného tak spôsobuje jej neplatnosť. S poukazom na tieto závery súd prvej inštancie žalobe vyhovel a určil, že predmetná výpoveď z pracovného pomeru je neplatná.

4. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovaného rozsudkom z 12. septembra 2016 sp. zn. 6 Co 252/2016 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a vyslovil, že žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení uviedol, že nevidí dôvod, pre ktorý by mal zmeniť názor uvedený vo svojom zrušujúcom uznesení z 27. novembra 2014 týkajúci sa zmeny v označení žalovaného. Poznamenal, že žalovaný sa mylne domnieva, že žaloba smerovala výlučne proti Slovenskej republike a že teda ak súd prvej inštancie konal s ním, mal postupovať v zmysle § 92 ods. 4 O.s.p., teda mal pripustiť zámenu účastníkov na strane žalovaného tak, že z konania mala vystúpiť Slovenská republika a do konania na strane žalovaného malo vstúpiť ministerstvo. Konštatoval, že ako už uviedol v spomenutom zrušujúcom uznesení, žalobca v žalobe ako žalovaného označil dva subjekty a to štát - Slovenskú republiku a ministerstvo. Žalobca pritom v žalobe neuviedol, že žaluje Slovenskú republiku zastúpenú ministerstvom, ale jeho žaloba smerovala proti obojm týmto subjektom. Išlo tu teda o vadu žaloby, pretože z nej celkom jasne nevyplývalo, proti komu žaloba smeruje, či proti obojm týmto subjektom, alebo iba proti niektorému z nich. Preto neprichádzal do úvahy postup podľa § 92 ods. 4 O.s.p., keď napokon žiadna zo strán ani zámenu účastníka konania na strane žalovaného nenavrhol. Uviedol, že zámena účastníka konania podľa § 92 ods. 4 O.s.p. je totiž podmienená návrhom (viď Občiansky súdny poriadok, Komentár - I. diel, 2. vydanie 2012, Števček/Ficová a kolektív, str. 323). Spomenutú vadu žaloby žalobca odstránil na pojednávaní pred súdom prvej inštancie 17. septembra 2015, na ktorom jeho právny zástupca doslova uviedol: „Účastníkom konania je Ministerstvo

zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a nie Slovenská republika.“ Žalobca tak odstránil vadu žaloby spočívajúcu v nepresnom označení žalovaného a súd prvej inštancie o tejto skutočnosti nemusel vydať žiadne rozhodnutie, najmä nemusel osobitne zdôvodňovať, prečo už nekoná so Slovenskou republikou a naopak prečo koná s ministerstvom. Navyše, na pojednávaní pred súdom prvej inštancie konanom 17. septembra 2015 bola prítomná právna zástupkyňa žalovaného (ministerstva) V. O., čo vyplýva zo zápisnice z tohto pojednávania. Preto muselo byť ministerstvu aj v spojení s vyššie uvedeným zrušujúcim uznesením odvolacieho súdu zrejmé, že procesné postavenie žalovaného v predmetnej veci nemá Slovenská republika, ale že žalovaným je práve toto ministerstvo. Odvolací súd uzavrel, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je z hľadiska odvolacích dôvodov vecne správny a preto ho v zmysle § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) potvrdil. Vzhľadom na viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi sa odvolací súd nezaoberal preskúmaním správnosti záveru súdu prvej inštancie, že predmetná výpoveď je neplatná, keďže nebola vopred riadne prerokovaná s príslušným odborovým orgánom. Len na okraj odvolací súd poznamenal, že riadnym prerokovaním výpovede so zástupcami zamestnancov sa rozumie individuálne prerokovanie každej výpovede, a to aj v prípade hromadného prepúšťania (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 72/2006 uverejnený v časopise Zo súdnej praxe č. 6/2007 pod č. 84). Zo záznamu z rozhovoru vedúceho služobného úradu s predsedom ZO SLOVES MZV SR z 27. októbra 2010 vyplýva, že žalovaný takto nepostupoval a výpoveď danú žalobcovi vo vyššie uvedenom zmysle so zástupcami zamestnancov individuálne neprerokoval.

5. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP) a tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP). Namietal, že žalobca v o svojom žalobnom návrhu jasne z a žalovaného označil Slovenskú republiku, a toto označenie bolo jednoznačné a bolo vedené jasným úmyslom žalobcu označiť ako žalovaného práve Slovenskú republiku, v ktorej mene koná ministerstvo, s čím súhlasil aj súd prvej inštancie, keď správne vo svojom prvom rozsudku zamietol žalobu z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie. Poznamenal, že následne po zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu, súd prvej inštancie bez ďalšieho dokazovania a akéhokoľvek procesného úkonu smerujúceho k zámene účastníka, ktorý mal byť realizovaný podľa v tom čase platného a účinného zákona, bez rešpektovania § 92 ods. 4 O.s.p., rozhodol v poradí druhým rozsudkom už voči ministerstvu, ktoré však de iure nepredstavovalo a stále nepredstavuje stranu sporu - žalovaného - v prejednávanej veci. Podľa jeho názoru tak súd prvej inštancie konal so subjektom, s ktorým konať nemal. Nakoľko súd v danej právnej veci v žiadnom štádiu konania nevydal rozhodnutie, v ktorom by za žalovaného bola označená Slovenská republika, čím konanie proti tomuto subjektu nebolo zavŕšené rozhodnutím o veci, došlo takýmto procesným postupom k odňatiu možnosti Slovenskej republike ako aj ministerstvu ako samostatným právnickým osobám konať pred súdom. Konštatoval, že odvolací súd nerešpektujúc ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, predmetom ktorej je posudzovanie vecnej legitímácie, svojím rozhodnutím rozhodol voči právnickej osobe, voči ktorej nebol žalobcom podaný žalobný návrh na začatie konania, hoci podľa zákona je takýto návrh potrebný, rozhodol tak voči právnickej osobe, ktorá nebola účastníkom konania. Poukázal na to, že súd prvej inštancie vo svojom druhom rozhodnutí navyše vôbec neodôvodnil, prečo už nekoná so Slovenskou republikou a naopak prečo koná so žalovaným ministerstvom, k uvedenému sa rovnako nevyjadril ani odvolací súd. Na záver poznamenal, že právo žalobcu na opravu žalovaného v predmetnej veci bolo prekludované, keďže k oprave označenia žalovaného zo strany žalobcu došlo až po uplynutí dvojmesačnej prekluzívnej lehoty uvedenej v § 77 Zákonníka práce. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. Žalobca v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedol, že z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu ako aj z priebehu celého súdneho konania je možné skonštatovať, že od začiatku konania bolo stranám sporu i súdu zrejmé, kto je vo veci žalovaným. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol alebo alternatívne dovolanie žalovaného zamietol ako nedôvodné a zaviazal ho na náhradu trov dovolacieho konania.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

9. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

13.1. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne: a/ prípustný predmet, b/ lehotu na podanie dovolania, c/ náležitosti dovolania a na subjektívne, t. j. osoba oprávnená podať dovolanie (Ficová a kol. Občianske procesné právo. Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344).

13.2. V civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

13.3. Dovolací zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, zastúpená podľa § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolaním, ktoré spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428) žalovaný napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil ako vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie.

14. Žalovaný v dovolaní namietal § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolateľ síce v dovolaní uviedol, ničím ho však nekonkretizoval a neodôvodňoval. Dovolací súd preto, posudzujúc dovolanie žalovaného z hľadiska jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba posúdiť podľa § 420 písm. f/ CSP, ktoré dovolateľ v dovolaní nielen označil, ale ho aj vymedzil.

15. V danom prípade dovolateľ videl dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP v tom, že rozhodnutia súdov nižších inštancií sú nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné a z dôvodu, že súdy bez ďalšieho dokazovania a akéhokoľvek procesného úkonu smerujúceho k zámene účastníka, ktorý mal byť realizovaný podľa v tom čase platného a účinného zákona, bez rešpektovania § 92 ods. 4 O.s.p., rozhodli už voči ministerstvu, ktoré však de iure nepredstavovalo a stále nepredstavuje stranu sporu - žalovaného - v prejednávanej veci, čím došlo k odňatiu možnosti nielen Slovenskej republiky ale aj ministerstvu ako samostatným právnickým osobám konať pred súdom.

16. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických

a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa s ňou u predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

17. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

18. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

19. Pojem „procesný postup“ súdu je potrebné vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

20. Dovolací súd v súvislosti s námietkou nedostatočného odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch inštancií odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie : „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Dovoláním napadnuté rozhodnutia dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, podávajú jasnú a zreteľnú odpoveď na riešenie konkrétného problému, vysvetľujú svoje argumenty, ktoré ich viedli k definitívnemu záveru o dôvodnosti podanej žaloby (jeho správnosťou sa dovolací súd nezaoberal). Odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení a rovnako tak v dovolaní napadnutom rozsudku zdôvodnil konanie so žalovaným, teda ministerstvom a nie so Slovenskou republikou. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára organickú (kompletizujúcu) jednotu. Prijaté právne závery odvolacieho súdu a rovnako i súdu prvej inštancie sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 157 ods. 2 O.s.p. Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd a rovnako súd prvej inštancie neodôvodnili svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

21. K námietke dovolateľa, že odvolací súd a rovnako súd prvej inštancie sa neriadili zákonom a samovoľne konali vo veci so žalovaným, ministerstvom a nie so Slovenskou republikou, ktorú ako žalovaného označil žalobca, dovolací súd uvádza nasledovne.

22. Vécnu legitimitáciu sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jeden z účastníkov nositeľom oprávnenia (je aktívne legitimovaný) a druhý účastník je nositeľom právnej

povinnosti (je pasívne legitimovaný). Nedostatok vecnej legitimácie (aktívnej alebo pasívnej) vedie vždy k zamietnutiu návrhu meritórnym rozhodnutím (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 53/2001 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 49/2001, resp. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 99/2012, 2 Cdo 283/2013, 3 Cdo 201/2007). Otázku, kto je v tom-ktorom prípade aktívne a pasívne vecne legitimovaný, musí súd riešiť vždy medzi prvými. Pokiaľ súd nemá vyriešenú otázku, kto je z hľadiska hmotnoprávneho účastníkom právneho vzťahu, z ktorého sa vyvodzuje návrhom uplatnený nárok, nie je (ešte) opodstatnené riešenie ďalších otázok (v danom prípade vrátane otázky platnosti alebo neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru). Je totiž logické, že spornosť v týchto otázkach, môže byť v konaní riešená len medzi subjektmi, ktorých sa táto spornosť týka (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 358/2015).

23. K porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie a odňatiu možnosti konať pred súdom, môže dôjsť predovšetkým vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, a ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanej žalobe fyzickej alebo právnickej osoby (pozri napr. I. ÚS 35/98).

24. Vo vzťahu k výkladu a aplikácii § 43 ods. 1 a 2 O.s.p., Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) už opakovane judikoval, že musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Všeobecný súd musí vykladať a používať označené ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Interpretáciou a aplikáciou týchto ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (strán sporu). Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania (strán sporu) a nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú oporu v zákone, ktoré idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam na ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu. Sám Občiansky súdny poriadok to vyjadroval tak, že umožňoval odmietnuť podanie podľa § 43 ods. 2 len vtedy, ak v konaní nebolo možné pre nedostatky podania pokračovať. Pokračovanie v konaní treba chápať ako možnosť súdu konať a rozhodovať bez zásadnejších prekážok, akými sú neodstrániteľné alebo neodstránené nedostatky podaní (m. m. I. ÚS 139/02 a II. ÚS 154/08).

25. V prejednávanom spore žalobca označil žalovaného v spore o určenie neplatnosti výpovede danej mu žalovaným ako „Slovenská republika Ministerstvo zahraničných vecí SR...“. Označenie odporcu ako „Slovenská republika Ministerstvo zahraničných vecí SR“ nemožno považovať za nesprávne (vadné) označenie strany sporu, proti ktorému smeruje žalobcov žalobný návrh. Ako totiž najvyšší súd uviedol v rozhodnutí sp. zn. 6 Cdo 149/2011, „štát je ako účastník konania označený riadne, ak je súčasne s ním označený príslušný štátny orgán, ktorý bude za štát konať (§ 79 ods. 1 O.s.p.)“. Takéto (inak náležité) označenie žalovaného (ak by ním bol štát) v žalobnom návrhu podanom 26. apríla 2011 nemalo z pohľadu dovolacieho konania kľúčový význam. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu malo určujúci význam to, že takéto označenie žalovaného bolo vo vecnom (logickom) rozpore s tým, ako žalobca vymedzil rozhodujúce skutkové okolnosti, resp. ako z hľadiska skutkového odôvodnil svoj žalobný návrh. Už v prvom odseku návrhu sa poukazuje na uzatvorenú „pracovnú zmluvu“. V nasledujúcom odseku sú uvedené slová ako „so svojím zamestnancom“, ďalej sa v návrhu zdôrazňuje, že „minister zahraničných vecí rozhodol o organizačnej zmene (...), na základe ktorej bolo zrušené miesto žalobcu a že ministerstvo už nemá...“. K návrhu sú pripojené kópie viacerých listín, napríklad výpoveď z pracovného pomeru (vypracovaného vnútornou zložkou Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky), pracovnej zmluvy (ktorú žalobca uzatvoril s Ministerstvom zahraničných vecí Slovenskej republiky), oznámenia zamestnanca, že trvá na ďalšom zamestnávaní (adresovaného žalobcom Ministerstvu zahraničných vecí Slovenskej republiky). Výkladom obsahu žalobného návrhu preto z dôvodov vyššie uvedených nebolo možné dospieť k inému záveru, iba tomu, že žalobca sa podaným žalobným návrhom domáha požadovaného určenia voči svojmu zamestnávateľovi. Inými slovami, žalobca tak, ako skutkovo vymedzoval opodstatnenosť svojho žalobného návrhu, nemohol pod žalovaným myslieť nikoho iného, len svojho zamestnávateľa - Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky.

26. Na základe uvedeného tak krajský súd uznesením z 27. novembra 2014 správne rozsudok súdu

prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom správne uviedol, že označenie žalovaného v žalobnom návrhu nemožno považovať za správne, keďže z neho nie je zrejmé, kto je vlastne žalovaným. Krajský súd zdôraznil, že tu ide o vadu žaloby, ktorú sa súd prvej inštancie mal pokúsiť odstrániť postupom podľa § 43 ods. 1 O.s.p. Súd prvej inštancie mal teda žalobcu vyzvať, aby v stanovenej lehote túto vadu žaloby opravil, teda aby špecifikoval, kto je vo veci žalovaným subjektom a ak by žalobca žalobu v tomto smere neopravil, mal postupovať podľa § 43 ods. 2 prvá veta O.s.p., t. j. mal podanie, ktoré by podľa svojho obsahu mohlo byť žalobou, odmietnuť. Uzavrel, že keďže žalobca v odvolaní opravil označenie žalovaného tak, že ním je ministerstvo, bude súd prvej inštancie v ďalšom konať s týmto subjektom ako so žalovaným. Logicky už teda neprichádza do úvahy postup podľa § 43 ods. 1, 2 O.s.p., pretože žalobca v odvolacom konaní opravil vadu žaloby spočívajúcu v nejasnom označení žalovaného. Súd prvej inštancie následne pokračoval v konaní v súlade so zrušujúcim uznesením krajského súdu.

27. Dovolací súd má za to, že žalobca síce v žalobe označil ako žalovaného Slovenskú republiku Ministerstvo zahraničných vecí SR, pričom Slovenská republika nie je pasívne legitimovaná. Avšak už zo samotnej žaloby, rovnako tak z celého konania pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom vyplýva, že sa ňou žalobca domáha určenia neplatnosti výpovede danej mu ministerstvom, nie Slovenskou republikou. Žalobca tento nedostatok po prvom rozhodnutí súdu prvej inštancie odstránil a odvolací súd odstránenie nedostatku akceptoval. Súd prvej inštancie tak nemusel v konaní postupovať v zmysle § 43 ods. 1 O.s.p. a rovnako ani v zmysle § 92 ods. 4 O.s.p. (viď aj uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 193/2009, 4 Cdo 64/2011, 6 Cdo 149/2011, a rovnako aj rozhodnutie ústavného súdu II. ÚS 675/2016).

28. Tým, že odvolací súd odstránenie rozporu žalobcu v označení žalovaného akceptoval v súlade s obsahom jeho žaloby a súd prvej inštancie s takto označeným žalovaným konal, neznemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

29. K námietke žalovaného, že k oprave označenia žalovaného zo strany žalobcu došlo až po uplynutí dvojmesačnej prekluzívnej lehoty uvedenej v § 77 Zákonníka práce, dovolací súd uvádza, že v zmysle § 77 Zákonníka práce môže neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou, okamžitým skončením, skončením v skúšobnej dobe alebo dohodou zamestnanec, ako aj zamestnávateľ uplatniť na súde najneskôr v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa mal pracovný pomer skončiť. Dvojmesačná lehota je ako dovolateľ správne uviedol, lehotou prekluzívnou, týka sa však podania určovacej žaloby, nie zmeny strany sporu. Dovolací súd navyše dopĺňa, že vzhľadom k tomu, že podanie sa posudzuje z hľadiska obsahu a v danom prípade bolo už z obsahu žaloby jasné, že žalobca žaluje ministerstvo, bola žaloba podaná na súde v dvojmesačnej prekluzívnej lehote, teda včas. Ani túto námietku dovolateľa tak nemožno považovať za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

30. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie v danej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

31. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.